Nº. 34. 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DONDERDAG 9 FEBRUARIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

28 Jan. 1860, n°. 60. WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien:

1°. de aanvragen van den twaalfden December 1856 en 4 Februarij 1858, gedaan door de maatschappij Bergwerkvereeniging voor Nederland, om concessie voor de ontginning van steenkolen en andere delfstoffen in de gemeenten Simpelveld, Bocholtz, Eygelshoven, Kerkrade, Nieuwenhage, Schaesberg, Heerlen en Voerendaal, om eene oppervlakte van ongeveer 4450 bunders;

2° de gewaarmerkte plans der oppervlakten;

3°. de bewijzen dat de publicatien der aanvragen overeenkomstig de wet van 21 April 1810 hebben plaats gehad;

4°. de verzoeken der Aken-Maastrichtsche Spoorwegmaatschappij, van 15 November 1816, 10 Februarij en 29 Junij 1858, en de daarbij behoorende plans om uitbreiding van het tegenwoordig ontginningsveld der domaniale steenkolenmijnen te Kerkrade;

5°. de aanteekeningen van verzet tegen de aanvragen der Bergwerkvereeniging voor Nederland, gedaan door:

a. de Aken-Maastrichtsche Spoorwegmaatschappij den 11den Maart en den 28sten Junij 1858 en den 17den Maart 1859;

b. den heer J. Engels, directeur van de Steengroefvereeniging in het district Wurm bij Herzogenrath, den 14den Maart 1858;

c. de Pannesheider Mijnen-vereeniging te Kerkrade den 27sten Mei 1858;

d. de heeren A. graaf de Marchant d'Ansembourg, rentenier te Brussel, en O. graaf de Marchant d'Ansembourg, grondeigenaar te Gnepen, den 6den Junij 1858; en

e. burgemeester en wethouders van Maastricht den 18den Junij 1858.

6°. de memorie van beantwoording der maatschappij Bergwerkvereeniging voor Nederland, van den 2den Julij 1858 en den 29sten Mei 1859;

7°. de rapporten van den ingenieur der mijnen, van den 28sten Maart en den 18den Mei 1859; en

8°. de berigten der Gedeputeerde Staten van Limburg;

Overwegende:

dat de bezwaren, ingebragt tegen het verzoek der Bergwerkvereeniging voor Nederland niet van genoegzaam gewigt zijn om tot eene volstrekte weigering der aangevraagde concessie te besluiten;

dat zoodanige weigering niet zou overeenkomen met de belangen van de ingezetenen der streek alwaar de ontginning zal plaats hebben;

dat intusschen het terrein, waarvoor concessie wordt gevraagd, slechts ten deele genoegzaam is onderzocht;

dat echter in het onderzocht gedeelte de aanwezigheid van steenkolenlagen en hare ontginbaarheid op voldoende wijze gebleken zijn;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 9den Augustus 1859, n°. 193, 6de afdeeling;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Finantien, van den 12den September 1859, n°. 17, Domeinen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10den October 1859, n°. 5);

Gelet op de nadere rapporten van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finantien, van den 28sten October 1859, n°. 149, 6de afdeeling, en van den 3den December ll., n°. 41, Domeinen,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan de maatschappij Bergwerkvereeniging voor Nederland wordt, onder de benaming »Willem", concessie verleend voor de ontginning van steenkolen over een terrein van vier honderd acht en vijftig bunders negen en twintig roeden, gelegen in de gemeente Kerkrade, in de provincie Limburg, en volgens de bij dit besluit behoorende kaart begrensd als volgt;

ten noorden, van het punt A, zijnde het midden van den straatweg van het gehucht Falkenhausen naar de Pruissische grenzen, en ongeveer 250 ellen westwaarts van het midden der brug over de Molenbeek aan het huis genaamd »de Bril", de as van dien straatweg volgende tot aan het punt B, het doorsnijdingspunt van genoemden straatweg met de as van den kiezelweg van Heerlen naar de Lecht;

ten westen, van genoemd punt B, de as van voormelden kiezelweg volgende tot aan C, het grenspunt tusschen het Koningrijk der Nederlanden en het Koningrijk Pruissen, tegenover den grenspaal n°. 218;

ten zuiden van dit punt C, de grenslijn volgende tot aan D, tegenover den grenspaal n°. 225;

ten oosten van punt D, de aslijn der zoogenaamde Molenbeek, stroomafwaarts volgende tot aan E, ongeveer 290 el van het middelpunt der reeds genoemde brug bij het huis »de Bril" en van punt E in eene regte lijn tot aan het uitganspunt A.

Deze concessie wordt verleend onder de navolgende voorwaarden:

Art. 2. Geene overdragt van deze concessie kan plaats hebben zonder Onze goedkeuring.

Art. 3. Vóór of uiterlijk één jaar na de dagteekening van dit besluit zal gemelde maatschappij, of de ontginner die haar mogt vervangen, verpligt zijn, voldoende zekerheid verschaffen, dat de middelen, bedoeld bij art. 14 der wet van 21 April 1810, aanwezig zijn.

Bij niet-nakoming dezer voorwaarde wordt de tegenwoordige concessie als ingetrokken beschouwd.

Met de ontginningswerken mag geen aanvang worden gemaakt dan nadat de zekerheid van de aanwezigheid der bedoelde middelen, ten genoegen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zal gebleken zijn.

Art. 4. Uiterlijk zes maanden na de levering van dit bewijs zullen de ontginningswerken een aanvang moeten nemen en met ijver moeten worden voortgezet. Het plan voor die eerste werkzaamheden behoeft de goedkeuring der Gedeputeerde Staten van Limburg.

Zoodra de rigting en helling der steenkolenlagen voldoende zullen gekend zijn, zal van wege den concessionaris een algemeen ontwerp van ontginning aan de goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken onderworpen worden. Na de goedkeuring van dit ontwerp moet het in al zijne bepalingen worden nageleefd.

Art. 5. De concessionaris zal de mijnwerken zoodanig inrigten en leiden, dat hij steeds in de behoefte der verbruikers kunne voorzien, nimmer de algemeene veiligheid, het behoud der mijnen of het leven der werklieden in gevaar stelle, geen ongerief of nadeel aan de woningen der ingezetenen berokkene, noch het water der aan die woningen behoorende putten of bakken wegvoere of onbruikbaar make.

Hij is verpligt zich te gedragen naar de voorschriften die hem tot dat einde door de Regering of van harentwege door de ingenieurs der mijnen zullen gegeven worden.

Art. 6. Wanneer de concessionaris voornemens is eene nieuwe schacht of eenig ander voor de ontginning bestemd werk, hetzij voor korten tijd, hetzij voor vast aan te leggen, zal hij daarvan kennis geven aan het gewestelijk bestuur, onder aanwijzing der middelen, die tot de uitvoering moeten dienen en onder terugzending van alle stukken en teekeningen, welke tot opheldering kunnen strekken.

Art. 7. De wijze, waarop de uitdelvingen zullen plaats hebben, wordt door of van wege het bestuur der mijnen aangeduid.

Geene uitdelving van steenkolen zal mogen plaats hebben dan op een afstand van minstens vijftig ellen van de wanden der schachten en voorloopig op geene mindere diepte dan vijftig ellen beneden den bovenkant der vaste steenkolenrots.

Met toestemming van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken kunnen later op eene mindere diepte uitdelvingen geschieden.

Art. 8. De grenzen dezer concessie worden geacht zich loodregt en tot eene onbepaalde diepte uit te strekken.

Geene uitdelving mag plaats hebben op minder dan 10 ellen horizontalen afstand van die grenzen. Voor elke op minderen afstand uitgedolven teerling el is door den concessionaris aan het Rijk eene boete verschuldigd van honderd gulden, behoudens zijne verpligting tot het betalen van schadeloosstelling aan derden, indien daartoe termen bestaan.

Indien ten gevolge van het uitstrekken der uitdelvingen tot digter bij de grenzen der concessie dan den voorgeschreven horizontalen afstand van tien ellen, of ten gevolge van eenige andere oorzaak, aan nalatigheid of onvoorzigtigheid van den concessionaris te wijten, eene doorpersing of doorzijging van water plaats greep ten nadeele der domaniale of andere eventueel te concessioneren mijnen, en de ontginner der concessie »Willem" in gebreke bleef om binnen de daartoe te stellen termijnen de schadeloosstelling te betalen, en die maatregelen te nemen, die hem, krachtens art. 45 der wet van 21 April 1810, art. 10 van het Keizerlijk decreet van 3 Januarij 1813, alsmede op grond van de beginselen, aangeduid bij Koninklijk besluit van 9 Mei 1823, n°. 143, worden opgelegd, behoudt de Regering aan zich het regt om de voormelde maatregelen op zijne kosten te doen uitvoeren, en des noods de tegenwoordige concessie in te trekken.

Art. 9. Bij de vaststelling der ontwerpen van ontginning zullen de grenzen der uitdelvingen ten zuiden en oosten, of van punt C langs D tot E, des gevorderd, volgens regte lijnen worden bepaald.

Art. 10. Elke opvoerschacht moet voorzien zijn van cuffaat- of kooi-geleiders, en van eene inrigting, waardoor de cuffaten of kooijen, bij het breken van het touw, blijven hangen. Het opvoerstoomtuig moet voorzien zijn van een behoorlijk remtoestel.

Art. 11. Ten dienste en gebruike der werklieden moet eene der schachten voorzien zijn van een stel beweegbare trappen (Fahrkunst, échelles mobiles) dat tot het diepste gedeelte der mijn gaat.

Art. 12. Uiterlijk zes maanden na de goedkeuring van het geleverd bewijs, bedoeld bij art. 3, zal de concessionaris op de hem aan te wijzen punten behoorlijk grenspalen doen plaatsen. Deze plaatsing zal geschieden onder toezigt van Gedeputeerde Staten van Limburg en in tegenwoordigheid van den ingenieur der mijnen of diens gemagtigde, die daarvan

een proces-verbaal zal opmaken, waarvan een gewaarmerkt afschrift in de archiven van het gewestelijk bestuur en een ander in die der gemeente moeten berusten.

De concessionaris is gehouden, steenen palen, van een bijzonder merk voorzien, op de verlaten schachten te plaatsen, ter aanduiding van de voornaamste punten der vroegere ontginning.

Art. 13. Vóór of uiterlijk twee jaren na de levering van het bewijs bedoeld bij art. 3, doet de concessionaris aan de Gedeputeerde Staten van Limburg toekomen:

1°. een perceelsgewijze ingedeeld plan, in duplo, der oppervlakte van de concessie, met de zich daarop bevindende gebouwen, schachten, uitwateringskanalen enz. Bij dit plan zullen gevoegd worden twee verticale projectien op evenwijdig aan de rigting en helling der lagen loopende vlakken, waarbij ook de stand en diepten der verschillende schachten, de loop der verschillende kolenlagen enz. voor zoo verre deze herkend of bewerkt zijn, alsmede de betrekkelijke hoogten der voornaamste punten van de oppervlakte moeten aangegeven zijn;

2°. den platten grond, in dubbel, van elke bewerkte laag, met de noodige doorsneden en projectien, ten einde de werken goed te kunnen beoordeelen.

Deze plans, doorsneden of projectien moeten op de schaal van eene streep voor de el geteekend en in vierkanten van een duim zijde verdeeld zijn. Deze vierkanten moeten op de verschillende plans, doorsneden of projectien door middel van overeenstemmende letters en cijfers worden aangegeven.

Art. 14. Na de indiening der bij het vorig artikel bedoelde stukken, zal de concessionaris jaarlijks, vóór of uiterlijk op den laatsten Februarij, aan den ingenieur der mijnen doen toekomen den platten grond, doorsneden en horizontale projectie van de werken in den loop des vorigen jaars uitgevoerd en wel voor elke kolenlaag afzonderlijk.

Deze plannen zullen worden gemaakt op de schaal en wijze van die bij het vorig artikel vermeld. De bijzonderheden der nieuwe ontginningswerken zullen daarna op de algemeene plans worden overgebragt volgens de instructien door den ingenieur der mijnen te geven. Eene herziening dezer plans geschiedt, wanneer zij noodig wordt geacht, ten koste van den concessionaris. Bij de jaarlijksche toezending der bij dit artikel bedoelde stukken zal een afschrift van het daarmede overeenkomend gedeelte van het register van vordering der werken gevoegd worden, overeenkomstig art. 6 van het Keizerlijk besluit van 3 Januarij 1813.

Art. 15. In geval van weigering, nalatigheid of onnaauwkeurigheid van de zijde van den concessionaris in voldoening aan het bepaalde bij de twee vorige artikelen, zal hij tot de betaling gehouden zijn der opnemingskosten van al de door Gedeputeerde Staten opgegeven plans en inlichtingen, onverschillig of de daartoe betrekkelijke werkzaamheden zijn verrigt door ingenieurs der mijnen of door daartoe gedelegeerde personen.

Art. 16. De vaste jaarlijksche uitkeering, door den concessionaris aan de grondeigenaars der oppervlakte te doen, wordt bepaald op vijf en twintig cents per bunder. Zij gaat in den 1sten Januarij 1861.

Art. 17. De concessionaris zal zijn aandeel betalen in de kosten vereischt voor de eventuele opmaking van eene algemeene kaart der mijnen; het zal berekend worden in verhouding tot de uitgebreidheid zijner concessie.

Art. 18. De concessionaris is gehouden om van de voortbrengselen zijner mijnen kosteloos monsters ter beschikking der Regering te stellen.

Art. 19. Wanneer tot de oprigting eener algemeene kas voor de mijnwerkers wordt besloten, zal hij verpligt zijn daaraan deel te nemen.

Art. 20. De concessionaris is gehouden voor zijne rekening, en niet bij wijze van verpachting, aanbesteding of verhuring, te ontginnen.

Art. 21. Indien de mijnen bij deze concessie bedoeld voor eene maatschappij ontgonnen worden, zal deze aan het gewestelijk bestuur opgave doen van den persoon die gemagtigd is haar te vertegenwoordigen en als haar gevolmagtigde te handelen. Deze gevolmagtigde zal zijn domicilie en vast verblijf in Nederland moeten hebben.

In geval de concessie overgedragen wordt aan eene vennootschap onder eene firma, zijn de leden dier vennootschap onderling verantwoordelijk voor de uitvoering van al de voorwaarden der concessie en moeten zij een gemeenschappelijk domicilie aanwijzen.

Art. 22. In geval de concessionaris de vorenstaande voorwaarden en het daaruit voortvloeijende niet behoorlijk en volledig nakomt, of wanneer de tot deze ontginning betrekkelijke werkzaamheden gestaakt worden zonder toestemming der Regering, zal deze concessie kunnen worden ingetrokken en zulks onverminderd alle andere maatregelen, die voorts krachtens de wettelijke verordeningen op het mijnwezen zullen kunnen genomen worden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat aan Onzen Minister van Finantien en aan den Raad van State in afschrift zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 28sten Januarij 1860.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Bij besluit van 7 Februarij 1860, n°. 65, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te benoemen:

tot burgemeester der gemeente Stad Hardenberg, mr. *J. van Hulst* Wz.;
tot burgemeester der gemeente Ambt Hardenberg, *H. N. van Roijen.*

Bij besluit van 7 Februarij 1860, n°. 67, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan jhr. mr. *S. Trip*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Harlingen;

2°. tot auditeur bij gemelden schuttersraad te benoemen *J. A. Zaal Stroband*, notaris aldaar.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

De *Oesterreichische Zeitung* deelt den volledigen tekst mede van het antwoord, hetwelk de Paus gegeven heeft op den brief van Keizer Napoleon, waarbij hem de vrijwillige afstand van de opgestane provincien werd aangeraden. [Zie ons n°. 11]. Het pauselijke schrijven luidt aldus:

» Majesteit! Ik heb den brief, dien Uwe Majesteit de goedheid had aan mij te rigten, ontvangen, en beantwoord denzelve zonder omwegen, en, gelijk men pleegt te zeggen, met openhartigheid. In de eerste plaats misken ik geenszins den moeijelijken toestand van Uwe Majesteit, waaromtrent gij trouwens u zelf aan geene begoochelingen overgeeft; ik besef die moeijelijkheid in haren geheelen omvang, maar tevens ben ik van oordeel, dat Uwe Majesteit door een beslissenden maatregel, waarvan gij welligt afkeerig zijt, zich daaraan zou kunnen onttrekken.

» En juist de omstandigheid, dat gij u in dien toestand bevindt, is de reden dat gij mij bij herhaling den raad geeft om de oproerige provincien af te staan, terwijl gij mij verzekert, dat de mogendheden aan den Paus het overige gedeelte zijner bezittingen zouden waarborgen. Een voorstel van dien aard ontmoet onoverwinnelijke hinderpalen, en om zich daarvan te overtuigen behoeft men slechts mijne positie, mijn geheiligd karakter en de pligten in aanmerking te nemen, welke ik te vervullen heb ten aanzien van de waardigheid en de regten dezes Heiligen Stoels; regten die niet aan eene dynastie, maar veel eer aan alle katholijken behooren. Die moeijelijkheden zijn onoverwinnelijk, omdat ik geenen afstand kan doen van hetgeen mij niet toebehoort, en omdat ik zeer wel inzie dat de zegepraal, die men aan de revolutionairen in de Legatien verzekeren wil, voor de inlandsche en vreemde revolutionairen in de andere provincien ten voorwendsel en ten spoorslag zal strekken om hun voorbeeld te volgen. Wanneer ik zeg: revolutionairen, dan versta ik daaronder het kleinste maar stoutste gedeelte der bevolking.

» De mogendheden, zegt gij, zullen het overblijvende gebied waarborgen. Maar zal het te midden der ernstige en buitengewone gebeurtenissen, die men bij de voortdurende opruijing der bevolking van buiten te verwachten heeft, aan de mogendheden mogelijk zijn, haar gezag op eene waardige wijze te doen gelden? En zoo dit niet geschiedt, zoo men zich alleen van het middel der overreding bedient, dan is Uwe Majesteit even zeer als ik overtuigd dat zij, die zich aan vreemd goed vergrijpen, en de revolutionairen onverwinnelijk zullen zijn.

» Voor het overige zie ik mij genoodzaakt, wat er ook gebeuren moge, aan Uwe Majesteit onbewimpeld te verklaren, dat ik van de Legatien geenen afstand kan doen zonder de plegtige eeden te schenden waardoor ik gebonden ben, zonder ongelukken en schokken in de overige provincien te doen ontstaan, zonder onregt te plegen en ergernis te geven aan alle katholijken, zonder de regten niet alleen der op onregtvaardige wijze van hunne landen beroofde Italiaansche Vorsten, maar ook der Souvereinen van de geheele christelijke wereld te verzwakken, welke de verwezenlijking van zekere beginselen niet met onverschilligheid zouden kunnen aanschouwen.

» Uwe Majesteit stelt de rust van Europa afhankelijk van den afstand der Legatien, die gezegd worden sedert vijftig jaren zoo menige ongelegenheid aan de pauselijke regering te hebben berokkend. Daar ik nu, in het begin van dezen brief, beloofd heb openhartig te zullen spreken, zoo zij het mij geoorloofd dit argument om te keeren. Wie kan de omwentelingen tellen die sedert zeventig jaren in Frankrijk hebben plaats gehad? Maar wie zou daarom aan de groote Fransche natie durven verklaren dat het voor de rust van Europa noodig is de grenzen van haar rijk in te krimpen? Het argument bewijst te veel; daarom zult gij mij veroorloven het niet aan te nemen. Bovendien is het aan Uwe Majesteit niet onbekend door welke personen, met welk geld, onder welke bescherming de jongste aanslagen in Bologna, Ravenna en andere steden gepleegd zijn. De bevolking was schier zonder uitzondering geheel onthutst door die beweging, die zij niet verwacht had, en waaraan zij geenen lust betoonde zich aan te sluiten. Uwe Majesteit zegt dat, wanneer ik het voorstel, hetwelk gij mij in den door den heer Meneval overgebragten brief deedt, had aangenomen, de oproerige provincien zich thans nog onder mijn gezag zouden bevinden. Deze brief staat, wanneer ik de waarheid mag zeggen, in lijnregte tegenspraak met een vroegeren, dien gij mij vóór het begin van den Italiaanschen veldtogt schreeft en waarin gij mij troostrijke verzekeringen gaaft zonder mij smart te veroorzaken.

» In het eerste gedeelte van den brief, naar welken gij verwijst, steldet gij een plan voor, even onaannemelijk als het thans geopperde; en wat het tweede gedeelte betreft, zoo geloof ik hetzelve te hebben aangenomen, zoo als blijkt uit de bescheiden, welke aan uwen gezant te Rome medegedeeld zijn.

» Ik kom dus terug op het gezegde van Uwe Majesteit, dat, zoo ik het bedoelde voorstel aangenomen had, ik mijn gezag over de provincien zou hebben kunnen handhaven, hetgeen schijnt te beteekenen, dat in de omstandigheden, waarin wij ons thans bevinden, die gewesten voor altoos verloren zijn. Sire! Ik bid Uwe Majesteit in den naam der kerk, en ook voor uw eigen belang, zoo te handelen dat mijne vrees niet geregtvaardigd worde. Uit zekere gedenkschriften, die men als geheim beschouwt, zie ik dat Keizer Napoleon nuttige vermaningen aan de zijnen heeft achtergelaten; vermaningen eenen christelijken wijsgeer waardig, die te midden van den tegenspoed alleen in de godsdienst hulp en troost vindt. Zeker is het, dat wij allen weldra voor den stoel des allerhoogsten regters zullen moeten verschijnen, om rekenschap van al onze handelingen, van elk onzer woorden en gedachten te geven. Laat ons trachten voor dezen regterstoel van God op zoodanige wijze te verschijnen, dat wij de uitwerking Zijner barmhartigheid en niet die Zijner regtvaardigheid kunnen ondervinden.

» Al deze dingen spreek ik tot u in mijne hoedanigheid als vader, die mij het regt verleent om aan mijne zonen, hoe hoog zij ook in de wereld geplaatst mogen zijn, de onbewimpelde waarheid te zeggen. Voor het overige zeg ik u dank voor uwe welwilende uitdrukkingen ten aanzien van mijnen persoon, en voor de door u gegeven verzekering dat gij de vriendschappelijke gezindheid, die gij zegt steeds voor mij gekoesterd te hebben, wilt blijven voeden. Mij blijft alleen nog over, God te bidden, dat hij over U, de Keizerin en den jeugdigen keizerlijken Prins den rijken schat zijner zegeningen moge uitstorten.

Gegeven in het Vatikaan, den 8sten Januarij 1860.

» PIUS P. P. IX."

— Het Parijsche *Journal des Débats* van gisteren deelt in een schrijven van zijnen Romeinschen correspondent van 31 Januarij jl. het volgende mede; het daarin vermelde voorval heeft vermoedelijk aanleiding gegeven tot het verhaal hetwelk de telegraaph ons gisteren (zie ons vorig nommer) uit Weenen heeft gebragt.

» De Heilige Vader heeft Zondag den 29sten dezer een bezoek gebragt

aan het nieuwe seminarie, hetwelk hier ter stede onlangs is opgerigt om jongelieden uit Zuid-Amerika voor den priesterstand te vormen. Zijne Heiligheid heeft eigenhandig aan de kweekelingen en aan verscheiden van degenen, welke de plegtigheid bijwoonden, het heilig avondmaal toegediend. Het aantal aanwezige personen was groot. Terstond na den afloop der godsdienstige plegtigheid vereenigden de genoodigden zich in eene groote zaal, alwaar hun ververschingen werden aangeboden; daarna rigtte de kanunnik Schmidt, de bestuurder der inrigting, alsmede de kardinaal Barnabo, eene korte aanspraak tot den Paus. Terstond na de aanspraak van den kardinaal nam Zijne Heiligheid het woord, en zeide hoofdzakelijk dat hij voor de hem zoo even gebragte dankbetuigingen erkentelijk was, maar dat zijn zelfopofferende ijver voor de zaak van het katholicismus niet grooter was dan die van zijne ambtsvoorgangers, dat anderen vóór hem dezelfde beproevingen, welke hem troffen, hadden ondergaan en zegevierend hadden doorgestaan. Er bestond zijns oordeels slechts één middel tegen de dwaalleeringen, welke in een gedeelte der christenheid de bovenhand kregen, en tegen de slinksche streken, waarmede de kerk aangerand werd: dat middel was het aanhoudende gebed. Het was dan ook alleen het gebed, de onafgebroken voorbede, die hij, de erkenning van de regtvaardigheid zijner zaak vragende, van de katholijke wereld verlangde. Doch hij zeide te moeten erkennen, dat de beproeving nooit smartelijker, het gevaar nooit grooter geweest was; in Italie bovenal toonde de verkeerde rigting der gemoederen haren invloed; in het schiereiland vond een geest van opstand tegen al het heilige voedsel en ondersteuning; de zin tot onderscheiding van waarheid en van logen was er verloren gegaan; ondeugd werd er deugd, terwijl deugd als zonde werd aangezien. Maar noch vernedering, noch gevangenschap, noch marteldood zouden de kerk in haar vertrouwen, haar hoofd in zijne vastberadenheid kunnen doen wankelen.

»Zoo ongeveer drukte de Paus zich uit. Zijne woorden maakten bij de toehoorders en later bij het publiek diepen indruk. Dit is deels ook toe te schrijven aan den uiterst levendigen toon, waarop zij uitgesproken werden."

— Volgens berigt uit Turyn van den 2den dezer zullen de troepen van Midden-Italie eerlang naar Lombardye en de uit Lombarden bestaande regementen naar Midden-Italie gezonden worden.

— De heer Ricasoli, de voorzitter van den Toscaanschen ministerraad, is door de kiezers van Pavia uitgenoodigd om hen in het Sardinische parlement te vertegenwoordigen, en heeft daarop geantwoord dat hij, indien de keuze te Pavia op hem viel, de verkiezing gaarne zou aannemen.

— De militaire kommandant van Modena heeft den 31sten Januarij jl. in het officiele dagblad van Modena en van Parma eene bekendmaking doen plaatsen, inhoudende dat vele soldaten van de ligting van het jaar 1859 gedeserteerd zijn en zich thans rustig in hunne woonsteden ophouden maar dat het bij de strafwet verboden is aan deserteurs huisvesting te verleenen.

Hieruit wordt opgemaakt dat de bevolking van Modena niet zoo zeer, als liberale dagbladen beweren, gezind is om de nieuwe orde van zaken te verdedigen.

— De heer Gallenga, iemand van Sardinische afkomst maar door naturalisatie een onderdaan van Engeland, en sedert eenigen tijd als correspondent voor de Italiaansche aangelegenheden in dienst van de Londensche *Times* zijnde, begaf zich onlangs naar Rome om zich er met zijn gezin voor eenigen tijd te vestigen, en bekwam hiertoe vergunning van de politie. Volgens de jongste berigten uit Rome is die vergunning ingetrokken en hem last gegeven om binnen eenen bepaalden tijd het Romeinsche grondgebied te verlaten. De vertegenwoordiger van Engeland kwam tusschen beide, maar kon niet anders verwerven dan dat aan Gallenga voor de nuttelooze reis schadeloosstelling uit de pauselijke schatkist toegezegd werd. Gallenga zou dien ten gevolge den 28sten Januarij Rome verlaten.

FRANKRIJK.

Ter verdediging der handelwijze van het Fransche gouvernement in de zaak der Romagna is de ministeriele *Constitutionnel* in de vorige week voor den dag gekomen met een nog onuitgegeven schrijven van eenen vroegeren bisschop van Orleans, waarin het bezit van wereldlijke magt als niet onmisbaar voor het pausdom voorgesteld werd. Hieruit is door sommigen opgemaakt dat naar de eigenlijke bedoeling van het Fransche gouvernement de Paus niet alleen van de Romagna maar van zijn geheele grondgebied beroofd moest worden. Dit geeft thans aan *le Pays*, een ander ministerieel dagblad van Parijs, aanleiding om op nieuw te betuigen dat 's Keizers gouvernement de wereldlijke magt van den Heiligen Stoel wil eerbiedigen; tevens berispt dat blad den *Constitutionnel* omdat hij het bedoelde schrijven zonder het noodige voorbehoud aan het publiek heeft medegedeeld.

— Ter voldoening aan het rondgaande schrijven van den Paus van 19 Januarij jl. worden thans door de bisschoppen van Frankrijk, ieder in zijne dioecese, openlijke gebeden voor den Paus en voor de kerk voorgeschreven, en in de daartoe strekkende mandementen wordt de inhoud van het pauselijke schrijven geheel of gedeeltelijk medegedeeld. In het mandement van den bisschop van Versailles, welke tot nog toe bij de liberalen in bijzondere achting was, worden de staatsmannen, welke zich in de zaak der Romagna tegen den Roomschen Stoel aankanten, op zeer nadrukkelijken toon berispt.

De bisschop van Arras betuigt in zijn mandement zijn hartzeer over de omstandigheid dat de in het pauselijke schrijven vervatte klagten gerigt zijn tegen »het katholijke Frankrijk, de oudste dochter der kerk, hetwelk in 1848 zich dien gezegenden titel nog zoo waardig betoonde."

Verder vermaant hij de geloovigen om van God te bidden dat Hij de gemoederen verlichte en zo vooral deze vier punten doe inzien:

1°. dat de wereldlijke magt niet om zich zelve door den Paus begeerd wordt, maar alleen als het eenige middel tot verzekering der onafhankelijkheid van zijn geestelijk bestuur;

2°. dat 's Pausen geestelijke onafhankelijkheid ten behoeve van alle geloovigen en van al de herders der katholijke wereld noodzakelijk is, omdat zij van den Paus, des noods, onderrigt in geloofszaken en beslissingen in gewetenszaken, naar de grondregelen der goddelijke hierarchie, ontvangen;

3°. dat geen maatschappelijke vooruitgang noch regeringsvorm door de kerk gewraakt wordt, maar dat zij de revolutie wraakt en verdoemt, omdat deze niets anders is dan de verwerping van alle gezag;

4°. dat uit dien hoofde de Heilige Stoel zijne bekrachtiging weiger aan zekere oproerige bewegingen, welke hem voorkomen enkel uit revolutionaire beginselen voort te vloeijen en welke dus voor alle regtmatige overheden verderfelijk zijn.

— *Le Pays* houdt vol, dat de verwijdering der Fransche troepen uit Rome niet op handen is. De Londensche *Morning Post*, welke het tegendeel had beweerd, geeft nu iets toe en zegt dat de Franschen Rome dan eerst zullen moeten ontruimen, wanneer het behoud der orde aldaar en de veiligheid van den Paus verzekerd zijn.

— Eenigen tijd geleden bekwam een Franschman, de heer Belly, van de regering van Nicaragua concessie om een kanaal voor zeeschepen tusschen de twee oceanen te graven. De uitvoering van dat plan is echter door geldgebrek tot nog toe belet, en thans is berigt ontvangen dat de concessie ingetrokken is.

ENGELAND.

De heer Gladstone, de kanselier der schatkist, is door eene ligte ongesteldheid, welke hem het spreken moeijelijk maakte, belet geworden in de zitting van het Lagerhuis van jl. Maandag, gelijk hij beloofd had, het budget voor het aanstaande dienstjaar voor te dragen en tevens het met Frankrijk gesloten handelsverdrag, welks bepalingen aanmerkelijken invloed op de inkomsten der schatkist moeten hebben, aan het Huis voor te leggen; hij heeft het tot de zitting van den 10den dezer uitgesteld. Die zitting wordt in Engeland, vooral door den handelsstand, met groote belangstelling, maar door de vrienden van het ministerie Palmerston niet zonder bezorgdheid te gemoet gezien. De *Observer*, een onderhandsch orgaan van het gouvernement, zegt:

»Telken jare ziet men met gespannen verwachting uit naar den dag waarop aan het Parlement de staat der schatkist medegedeeld en het finantiele plan voor het volgende dienstjaar voorgelegd wordt; maar zulks is nooit in grootere mate het geval geweest dan thans, nu er zoo vele belangrijke veranderingen moeten worden gemaakt, en nu eene nieuwe regeling van het belastingstelsel, van grooter gewigt dan sedert het vermaarde vrijhandelsbudget van sir Robert Peel heeft plaats gehad, door het publiek verwacht wordt.

»Het is te hopen, dat het budget en het verdrag als een geheel zullen worden beschouwd, dat men geringe en bijzondere belangen, welke bij zulke gelegenheden altijd veel gedruisch maken, ter zijde stellen en de nieuwe finantiele maatregelen, welke zullen worden voorgedragen, uit een nationaal en algemeen oogpunt beschouwen zal."

— Het ministerie Palmerston, hetwelk slechts eene geringe meerderheid in het Lagerhuis bezit, zou welligt door eene coalitie van conservative en van roomschgezinde leden de meerderheid kunnen verliezen. Een liberaal weekblad, de *Saturday Review*, zegt in zijn jongste nommer:

»Sedert eenigen tijd bestond er vrees, dat er tusschen den aanhang van den heer Disraeli en de dienaren, welke de Paus in het Parlement heeft, eene coalitie zou worden gesloten met het doel om het ministerie omver te werpen. Wij hebben alle reden om te denken dat deze vrees weldra zal bewaarheid worden. Die snuggere behoudsgezinden, welke vroeger aan heethoofden als Roebuck en Bright gediend hebben als middel om ministerien van gematigd liberale denkwijze omver te werpen, zullen zich nu, naar wij vreezen, door de pausgezinde bent daartoe laten gebruiken. Het bevel is van Rome uitgegaan, en het wordt gehoorzaamd, ofschoon (dit moet ter eere der ongelukkige slaven erkend worden) met weerzin en met de bewustheid dat zij de eenige protestantsche staatslieden aanvallen, welke ooit aan hunne kerk regt hebben laten wedervaren. Het heilig verbond is gesloten; het zal, naar men zegt, bij de stemming van het Lagerhuis over het handelsverdrag met Frankrijk in werking komen; en men vleit zich met de hoop dat ten gevolge daarvan met het einde dezer week eene nederlaag van het ministerie zal plaats hebben, en door de aftreding van het kabinet en de vorming van een nieuw bewind, met lord Derby en den heer Disraeli aan zijn hoofd, gevolgd zal worden. Dit zou in het oog der conservativen eene overwinning zijn, hoewel daardoor eene schorsing van de werkzaamheden des Parlements zou worden veroorzaakt en de afdoening van het vraagstuk der parlements-hervorming weder zou worden vertraagd."

De Londensche *Times* acht het nuttig het bovenstaande artikel over te nemen, maar zegt te gelooven dat de daarin vervatte opgaven geheel ongegrond zijn.

NASCHRIFT.

LONDEN, 7 Februarij. In de zitting van het Lagerhuis van heden heeft lord John Russell, in antwoord op eene vraag van den heer Hamilton, eene mededeeling betreffende den stand der onderhandelingen over het Italiaansche vraagstuk gedaan.

Engeland, zeide hij, heeft aan Frankrijk vier punten voorgeslagen. Ten eerste zouden noch Oostenrijk noch Frankrijk in Italie tusschen beide komen, tenzij de andere mogendheden daartoe hare toestemming gaven. Ten tweede zouden na de oplossing van het Italiaansche vraagstuk de Fransche troepen Rome en het overige van Italie ontruimen. Ten derde zou er geene tusschenkomst ten behoeve van Venetie plaats hebben, en zou geene Europesche mogendheid voorstellen betrekkelijk het bestuur van Venetie doen. Ten vierde zou Sardinie zich onthouden van troepen naar Midden-Italie te zenden tot dat de uitslag van de nieuwe stemming der bevolking zou bekend zijn; maar in geval de bevolking zich wederom voor de vereeniging met Sardinie verklaarde, dan zou het Sardinische gouvernement vrijheid hebben om troepen naar Midden-Italie te zenden.

De drie eerste van deze voorstellen, zeide lord John verder, waren door Frankrijk aangenomen met eenige wijzigingen betreffende den tijd van uitvoering; maar het vierde punt was nog in overweging. Van Oostenrijk was nog geen officieel antwoord ontvangen; maar heden was hem eene depêche van den graaf von Rechberg, den Oostenrijkschen minister van buitenlandsche zaken, geworden, inhoudende dat hij niet in het voorstel kon bewilligen alvorens bevelen van zijnen souverein ontvangen te hebben; dat Oostenrijk in allen gevalle den toestand, waarin Italie thans verkeerde, niet kon erkennen, maar als eene exceptionele gesteldheid beschouwde, doch dat het zich tot het verdedigen van zijn eigen grondgebied zou bepalen.

De vier voorstellen waren ook aan Rusland en Pruissen medegedeeld; van Rusland was nog geen antwoord ontvangen, maar Pruissen had zijne toestemming gegeven.

De minister besloot met te zeggen dat de onderhandelingen nog niet

ten einde waren gebragt, maar dat er alle grond was om eene vreedzame vereffening der Italiaansche aangelegenheden te verwachten.

— In de zitting van het Hoogerhuis van den 7den dezer stelde een van de leden, lord Normanby, voor, de Koningin bij een adres dank te zeggen voor hare tegenkanting tegen de vereeniging van Savoye met Frankrijk, en Hare Majesteit te verzoeken om verder tot verhoeding dier verandering werkzaam te willen zijn.

Namens de regering verklaarde lord Granville zich tegen het voorstel. Van Frankrijk was de verzekering ontvangen, zeide hij, dat het tegenwoordig de aanhechting van Savoye niet beoogde. De heer Walewski, de afgetreden minister van buitenlandsche zaken in Frankrijk, had erkend dat die maatregel voor den aanvang van den Italiaanschen oorlog het onderwerp van gesprekken had uitgemaakt en voor zekere gevallen, welke zich evenwel niet hadden voorgedaan, beoogd werd. Dit gaf aanleiding tot eene regtstreeksche aanvrage om opheldering bij het Sardinische gouvernement; en de Engelsche gezant kreeg van hetzelve ten antwoord, dat er geenerlei verdrag betreffende Savoye, van welken aard ook, tusschen Frankrijk en Sardinie bestond, en dat Sardinie dat gewest niet wilde verkoopen noch verruilen noch afstaan.

Engelands inzigten omtrent deze zaak, zeide lord Granville verder, waren aan Keizer Napoleon medegedeeld; Harer Majesteits gouvernement zou zijnen pligt hebben verzuimd, indien het zijne bedenkingen tegen de aanhechting van Savoye niet aan den Keizer der Franschen had medegedeeld. Hij hoopte dat lord Normanby zijn voorstel zou intrekken.

Met het oog op de taal der Parijsche dagbladen achtte lord Grey de van Frankrijk ontvangen verzekeringen ongenoegzaam. In zijn oog zou niets voor Europa's vrede nadeeliger zijn dan de inlijving van Savoye bij Frankrijk, hoewel hij niet aanraden wilde wapengeweld tot verhindering daarvan te bezigen.

Lord Grey betreurde het, dat de regering van de gelegenheid, welke de onderhandeling over het handelsverdrag met Frankrijk haar aanbood, niet had gebruik gemaakt om bepaalde verklaringen omtrent 's Keizers voornemens aangaande Savoye te vragen.

Lord Shaftesbury zeide dat een geheim verdrag, tusschen Frankrijk en Sardinie vóór den oorlog gesloten tot afstand van Savoye en tot vergrooting van het Sardinische grondgebied, eene onregtvaardigheid, eene onzedelijkheid, ja eene misdaad zou zijn.

De hertog van Newcastle, een van de ministers, zeide dat Harer Majesteits gouvernement voortging vertoogen aangaande deze zaak bij Frankrijk en Sardinie te doen.

Lord Brougham zag gevaar in de inroeping van het beginsel van nationaliteit om den afstand van Savoye te verwerven.

Lord Derby zeide, dat het vorige kabinet vertoogen aan Frankrijk had gedaan, welke de nu opgerezen moeijelijkheden moesten voorkomen. Zijns inziens zou de aanneming der motie van lord Normanby niet nadeelig voor de verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk zijn.

Lord Redcliffe verklaarde dat de jongste handelingen van Keizer Napoleon wantrouwen in Europa hadden veroorzaakt.

Lord Normanby zeide zich te zullen tevreden stellen met den indruk dien de gevoerde discussie en de verklaringen van zoo vele leden dezer vergadering maken moesten, en trok zijn voorstel in.

Weenen, 8 Februarij. Bij eene bekendmaking van den minister van eeredienstem worden de Evangelische Superintendentien in Hongarije en het Woiwodschap, zoodanig als zij volgens het patent van 1 September ingedeeld zijn, uitgenoodigd om in vertrouwelijke conferentien hare wenschen ten aanzien van de regeling der kerkelijke aangelegenheden in beraadslaging te nemen en ze aan de regering te doen kennen, ten einde deze nog voor de bijeenroeping der synoden daaromtrent eene beslissing kunne nemen.

Triëst, 8 Februarij. Door den bevelvoerenden generaal in Venetie is eergisteren afgekondigd dat allen die zich in Venetie en het district van Triëst aan vergrijpen tegen de militaire magt schuldig maken volgens de krijgswet zullen gevonnisd worden.

Londen, 7 Februarij. Door berigten uit New-York van 27 Januarij verneemt men dat de regering van Peru weigert aan den eisch tot schadeloosstelling van burgers der Vereenigde Staten te voldoen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGravenhage, *den 8sten Februarij* 1860.

Heden worden van regeringswege aan de kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, ter verdere mededeeling aan de kamers te Rotterdam en Dordrecht, verzonden twee verslagen omtrent den handel te Reikiavik gedurende 1858 en 1859.

Heden wordt van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Januarij 1852, verzonden een gedrukt overzigt van den in- en uitvoer te Libau gedurende 1859.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp houdende goedkeuring van eenige artikelen der verleende concessien voor den aanleg en de exploitatie der Noorder- en Zuiderspoorwegen voortgezet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken voerde het eerst het woord. Hij begon met op te merken dat hij de bestrijders niet afzonderlijk zou beantwoorden maar gezamenlijk. De tegen de wet geopperde bezwaren bragt hij achtereenvolgens ter sprake. Vooreerst geloofde hij niet dat de voorafgaande behandeling eener wet van beginselen, gelijk sommigen verlangd hadden, tot een gewenscht einde zou geleid hebben: de strijd zou even hevig geweest zijn over dat vraagstuk.

Een tweede bezwaar was geweest het niet hooren van den Raad van State; eene bedenking nu slechts gemaakt, en vroeger bij soortgelijke gevallen niet opgeworpen. Wat daaromtrent was geschied, geloofde hij niet in strijd te zijn met de Grondwet noch met eene goede behandeling van zaken.

De vereeniging van beide wets-ontwerpen, een derde bezwaar, was het gevolg van eene in Julij in de Tweede Kamer aangenomen motie van orde; aan den daaromtrent geuiten wensch was door de Regering voldaan. De dwang, daardoor op deze Kamer gelegd, was, dacht hij, niet grooter dan bij de overweging van andere wets-ontwerpen, verschillende bepalingen inhoudende.

De korte tijd van zes jaren voor de afdoening der werken was een ander bezwaar geweest. Deskundigen ondertusschen hadden hem verklaard dat deze tijd voldoende was bij een goed beheer en toezigt. Vreemdelingen zouden naar het oordeel van sommigen moeten komen voorzien in de behoefte aan arbeidskrachten, en deze personen zouden na de daarstelling der werken ten laste van het land komen. Dit kon hij niet toegeven; de som voor aardwerk zou geen honderd millioen, zoo als opgegeven was, maar slechts negen millioen bedragen, en de arbeid door ingezetenen afgedaan kunnen worden.

Volgens sommigen was het voorstel van te grooten omvang, welk beweren tegengesproken werd door anderen, die getuigden, dat voor de Noorderlijn te karig was gehandeld. Vermeerdering van werk zou de zaak nog omslagtiger maken. In de Noorderlijn was geene verandering gebragt in dien zin als door de tegenstanders opgemerkt was. De kosten waren met juistheid en naar gelijken maatstaf berekend. Dit was door eenigen betwijfeld; een twijfel dien hij moest tegenspreken. De begrooting vooral voor den bruggenbouw was met groote naauwkeurigheid opgemaakt, gelijk hij in bijzonderheden aantoonde. Mogten de berekeningen van eene brug bij Kuilenburg niet zoo juist zijn, dan was dit te wijten aan den spoed, waarmede die was opgemaakt, ter voldoening aan het verlangen van sommigen om de kosten te weten van zoodanige brug, welker aanleg niet in de bedoeling der Regeling lag. Had deze geene begrootingen voor andere bruggen medegedeeld, dit was het gevolg van de wijze waarop de wenken tot de mededeeling van begrootingen van dien aard aan haar waren kenbaar gemaakt.

Vooral was de berekening bestreden van de kosten voor de brug aan den Moerdijk en daarbij eene vergelijking gemaakt met die voor de Victoriabrug. Gelijk hij aantoonde, was de geraamde som allezins voldoende: mogt dit het geval niet zijn, dan zou de last der meerdere kosten niet op den staat komen. Naar aanleiding van een van wege de concessionarissen ontvangen schrijven, zouden de aannemers geheel voor hunne risico den aanleg van die brug op zich nemen met het door de wet bepaalde subsidie.

De interesten die niet zouden zijn opgegeven in de kosten voor den aanleg van den weg van Tilburg naar Arnhem waren begrepen in de som zelve.

De rigtingen der lijnen waren in het bijzonder aangevallen. De Regering had ondertusschen alles aangewend om hier het algemeen, niet het plaatselijk belang te bevorderen en zoo veel mogelijk aan de wenschen van allen te voldoen. De ten deze gemaakte bedenkingen waren niet nieuw, en hij geloofde het genoegzaam zich ter beantwoording daarvan aan de gewisselde stukken te refereren. Bezwaren tegen welk plan ook zouden altijd oprijzen; al naar mate men eenen weg uit het oogpunt van het internationaal of het binnenlandsch verkeer beschouwde.

Bij de verdediging van de Zeeuwsche lijn, door sommige sprekers voorgedragen, voegde hij als zijn gevoelen, dat die lijn, verbonden aan wegen naar Holland, schoone vruchten zou opleveren. Moeijelijkheden verwachtten sommigen met de Maatschappij tot indijking van landen in de Ooster-Schelde. Hij geloofde dit niet en meende dat deze moeijelijkheden zich zouden oplossen; hij herinnerde ten deze de dading welke men vroeger voornemens was geweest met die maatschappij te treffen.

Daarna toonde hij aan van hoeveel nut de lijn van Tilburg naar Arnhem voor het Rijk zou zijn, wel opwegende tegen dat hetwelk Antwerpen daaruit zou kunnen trekken. De Regering zou, naar den wensch van sommigen, gaarne medewerken om die lijn gelijktijdig met die van Breda naar Venlo te doen aanleggen. Hierbij toonde hij aan dat de concessie niet zoo uitsluitend voorschreef dat de lijn van Nijmegen naar Venlo niet over Grave zou kunnen loopen. Dit punt zou bij later onderzoek kunnen beslist worden naar het verlangen van enkele sprekers, die daarop gewezen hadden.

Vervolgens verdedigde hij de wet met betrekking tot de twee rivierovergangen, vooral den brugbouw aan den Moerdijk. Het denkbeeld van een stoomvlot kwam hem niet doelmatig voor; want bleek die proefneming te falen, de kosten zouden dan nog verhoogd worden. Hij ontkende de bezwaren voor de overbrugging bij Arnhem niet, maar deze geloofde hij niet grooter te zijn dan die van eene brug bij Kuilenburg of in het midden des lands, door sommigen aangeprezen.

De lijn van Meppel naar Groningen en de niet-aansluiting dezer stad met Leer was ook aangevallen. In het belang van het personenvervoer was de eerst gemelde lijn alleen voorgeslagen; de lijn van Meppel naar Leeuwarden was in het plan nu niet opgenomen om het niet te uitgebreid te doen wezen; later zou dit kunnen geschieden, zijnde het gebleken dat de concessionarissen van de Noorderlijn bereid zijn daartoe mede te werken. De aansluiting met Hannover zou eerst dan nuttig zijn als in deze laatste streek de verbinding met de grenzen zou hebben plaats gehad.

Men had gewaarschuwd tegen sommige bij de Kamer ingekomen adressen ter ondersteuning van den aanleg van den nu voorgestelden weg naar Groningen. Hij meende echter dat aan die verzoekschriften groote waarde moest gehecht worden. De gemeenteraad en de kamer van koophandel te Harlingen zouden, naar hij meende, het handelsbelang dier stad niet willen opofferen, en moesten met de belangen dier stad volkomen bekend geacht worden.

De concessien houden geene bijzonderheden in omtrent de punten waar de overbruggingen zouden plaats hebben. Dit bezwaar was niet van genoegzame kracht, daar die punten door de Regering zouden worden aangewezen. Het aanleggen der bruggen door concessionarissen kon geene moeijelijkheid opleveren, daar door het toezigt van wege de Regering voor de deugdelijkheid van het werk genoegzame waarborgen zouden bestaan. Onjuist was de door enkelen gemaakte onderstelling omtrent den aanleg van zijtakken, bij art. 30 der concessie van de Zuiderlijn bedoeld: bij eene gezette overweging der concessien zou men inzien dat daaruit geene moeijelijkheid zou ontstaan.

Sommigen hadden het bezwaar geopperd dat uit sommige bepalingen der concessien zou op te maken zijn dat men hier eigenlijk met vermomde staatsspoorwegen te doen had. Dit kon hij niet toegeven, aangezien die bepalingen overeenkwamen met soortgelijke in andere overeenkomsten. Ook de bepalingen omtrent het regt van naasting waren voldoende te achten en in overeenstemming met de wet op het gebruik der spoorwegen. Zoo deze voordragt wet wierd, geloofde hij niet dat het mogelijk was in deze concessien nog veranderingen te brengen.

Daarop gaf hij eenige ophelderingen omtrent den stand der zaak be-

trekkelijk de concessie der lijn van Utrecht naar Zwolle. Die zaak had eene groote schrede voorwaarts gedaan en was steeds in behandeling, wordende de ingezonden teekeningen en statuten onderzocht.

Omtrent de homogeneiteit bij de Ministers ten aanzien van dit ontwerp merkte hij op, dat de zaak, alvorens den Koning te zijn voorgelegd, overwogen was in den Raad van Ministers, en dat bij groot verschil van gevoelens de betrokken Ministers de wet niet zouden hebben ingediend.

Hij eindigde met opmerkzaam te maken op de bijzonderheid dat bij eene afstemming der wet de strijd niet zou ophouden. Latere ontwerpen zouden eenen gelijken strijd uitlokken. Onder de ingekomen adressen ter ondersteuning waren er vele van provinciale en gemeentelijke autoriteiten waarop men wel moest letten, zijnde dit wel een bewijs dat de meerderheid der natie de aanneming dezer wet verlangde.

De Minister van Finantien behandelde voornamelijk de finantiele zijde van het ontwerp. Hij wees op de onbillijkheid waarmede dit voorstel buiten deze Kamer, met eene enkele uitzondering, was beoordeeld: dit aantoonende, verklaarde hij, dat de bevordering van het algemeen belang door de Regering steeds op het oog was gehouden. Daaromtrent zou steeds verschil van gevoelen bestaan; wilde men voldoen aan de wenschen van allen die verklaarden uitsluitend het algemeen belang voor te staan, de plannen zouden nog kostbaarder geworden zijn. Hoe vele verlangens waren er toch niet geuit, en welke bijvoegingen hadden sommigen niet gewenscht? Moest daaraan worden voldaan, welke uitgebreidheid zou het ontwerp niet verkrijgen. Geen plan, geloofde hij, zou er uit te denken zijn, dat meer bijval dan het onderhavige erlangen en op goedkoopere wijze ten uitvoer te brengen zijn zou.

Algemeen was de behoefte en de onmisbaarheid van spoorwegen erkend. Ter bevrediging daarvan moest gelet worden op de eischen van den handel. Zoo veel mogelijk was dit gedaan met betrekking tot het binnenlandsch verkeer. Het algemeen belang hierbij vorderde, zijns inziens, na te gaan waar het grootste handelsverkeer bestond vooral daar het hier eene zaak betrof waarin de Staat als rentegarant zoozeer betrokken was. De beweging van handel en scheepvaart had hij ingezien dat vooral aan de Maas gevestigd was, en die omstandigheid mogt niet uit het oog verloren worden. De belangen van de hoofdstad waren echter in het regeringsplan niet voorbijgezien; men had slechts te letten op den weg van Arnhem naar Venlo, die voor Amsterdam van groot nut zou zijn. De bestemming van dien weg was om Amsterdam langs een korten weg met den linker Rhijnoever te vereenigen: dit was later ingezien, en nu had men bezwaar gemaakt tegen de onkosten welke twee rivierovergangen zouden veroorzaken. Een ander goed en deugdelijk zuiniger plan, de strijdige belangen der twee groote handelsstreken vereenigende, was niet wel uit te denken. Men heeft gezegd dat dit had kunnen plaats hebben door eene lijn in het midden des lands; daaromtrent was een naauwgezet onderzoek ingesteld geweest: de kosten zouden echter hoogst aanzienlijk geweest zijn, en uit een waterbouwkundig oogpunt was eene vereeniging in de aangewezen rigting door deskundigen met nadruk afgeraden. Noch eene overbrugging bij Gorinchem noch bij Kuilenburg hadden dus in aanmerking kunnen komen, hoe gaarne hij die ook daargesteld zou hebben willen zien. Zelfs tegenstanders der wet waren omtrent dit punt niet geheel zonder bezorgdheid geweest, en hadden geschroomd de verantwoordelijkheid op zich te nemen en de geopperde bezwaren ten deze te ligt te tellen. Bij deze lijn over Maarsbergen zou het waterbouwkundig bezwaar welligt minder geweest zijn, maar voor het handelsbelang en voor den doorvoerhandel naar den linker Rhijnoever leverde die lijn een te grooten omweg op, waarop men wel moest letten bij den afstand van plaatsen en met het tarief van vrachten voor het internationaal verkeer. Ieder spoorwegplan met Utrecht als centraalpunt zou Amsterdam afhankelijk maken van de directie van de Rhijnspoorwegmaatschappij en die stad onderwerpen aan de gebrekkige bepalingen der concessie voor dien spoorweg, hetgeen vele moeijelijkheden kon veroorzaken, en daarom moest men zoo omzigtig zijn in de keuze van lijnen. Uit een finantieel oogpunt was de verbinding aan het westen in vereeniging met den Zeeuwschen spoorweg zeer wenschelijk, daar aldus het vervoer zeer bevorderd zou worden, hetgeen voor den doorvoerhandel niet het geval zou zijn, indien men de rigting anders gekozen had.

Waterwegen kunnen in concurrentie blijven met spoorwegen, heeft men opgemerkt: hij voor zich geloofde het tegendeel; spoorwegen zouden spoedig een goedkooper middel van vervoer kunnen aanbieden; de kennisneming van een onlangs uitgekomen tarief van internationaal verkeer had hem doen voorzien dat, in verband met andere omstandigheden, de vrachten langs de ijzerbanen aanzienlijk zouden verminderen. Eene vergelijking dier vrachten met die der stoombooten en zeeschepen had hem in die meening versterkt. Wel mogten de Rhijntollen hierbij in aanmerking genomen worden; en deze zouden kunnen worden opgeheven; maar dit was nog zoo zeker niet, en vele gebeurtenissen zouden er moeten voorafgaan om de vasthoudendheid van Duitsche regeringen ten deze op te heffen. Wilde men daarnaar wachten, dan zou de handel welligt reeds een gevoeligen slag ondervonden hebben, hetgeen men moest voorkomen.

De vraag was gedaan waarom men nu in de zaak der spoorwegen alles te gelijk wilde afdoen? Dit was geschied juist met het oog op de belangen der hoofdstad, en dat had de Regering gedaan op het gevaar af van verkeerd beoordeeld te worden. Voor eene voordeelige opbrengst was ook zoo de keuze gevallen op de lijn van Meppel naar Groningen.

Hierna ging de Minister over tot de behandeling van de finantiele bezwaren. Wilde men medewerken om aan den algemeenen wensch te voldoen, dan moest men hierin over vele eigen inzigten heenstappen. Overwegend bezwaar had de uitvoering van dit plan bij hem niet; de omstandigheden waren niet zoo ongunstig en zorgwekkend als vroeger, toen zoo veel gedaan was voor vermindering van schuldenlast en daarstelling van aanzienlijke werken van openbaar nut, zelfs in oogenblikken van drukkende finantiele omstandigheden. Thans verbood hem de goede trouw om overwegende bedenkingen hiervan te maken. Men moest de baten niet uitsluitend voor amortisatie van schuld bezigen; een stelsel dat hij altijd had voorgestaan; om tevens voor de kosten van openbare werken een deel van de ingekochte schuld weder te besteden.

Het plan zou, naar het oordeel van sommigen, in zijn oorspronkelijken staat, de goedkeuring van de meerderheid kunnen verwerven, maar dit was even bezwarend, want aan dat plan was de herziening van het belastingstelsel en de afschaffing van sommige accijnsen verbonden. Dat plan was nog duurder dan het tegenwoordige te achten, gelijk hij in eenige bijzonderheden aantoonde met aanvoering van cijfers en eene berekening van kosten der beide ontwerpen. Bij het eerste plan moest ook op de onzekerheid der toekomst gelet zijn, gelijk bij het onderhavige; het verschil tusschen beide plannen zoude in rente slechts 6 à 7 tonnen zijn, eene som die toch de finantien des lands niet geheel in verwarring zou brengen. Niet te ontkennen was het dat de jaarlijksche uitgaven zeer waren toegenomen, hoewel niet in zoo groote mate als was opgegeven, maar tegenover dat feit stond de vermeerdering van inkomsten, de grootere opbrengst van de bestaande belastingen, afgescheiden van die belastingen welke in den laatsten tijd waren afgeschaft. De staat van zaken was dus niet terug gegaan maar veeleer verbeterd; en alzoo was hij voor de toekomst niet bezorgd. Daarenboven waren de 14 millioen als bijdrage uit de Oost niet meer noodig maar verminderd tot ongeveer 10 millioen; dit alles moest gerust stellen. In het afgeloopen jaar was de opbrengst der belastingen wel niet in gelijke mate als vroeger toegenomen, maar daarvoor bestonden voldoende redenen, waarbij vooral in aanmerking moest komen de werking der nieuw ingevoerde successiewet, die op de opbrengst nadeelig moest terugwerken in het afgeloopen jaar zelfs, waardoor een verschil van ongeveer één millioen met het vorige jaar was ontstaan. Zonder die omstandigheid zou de uitkomst veel gunstiger geweest zijn. Bij lange termijnen berekend zou men ondertusschen zien dat de opbrengst der directe belastingen steeds vooruitgaande was, gelijk hij ook vroeger niet onjuist had beweerd. De koloniale baten had men verklaard dat steeds wisselvallig waren. Dit erkende hij, maar hechtte men aan dat bezwaar, dan moest men niets doen. Evenzoo zou men geene bruggen over de rivieren moeten leggen, indien men hechtte aan eenig bezwaar dat overbrugging moest opleveren. Geen ander goedkooper plan dan dit was echter uit te denken, en het was niet ongunstiger dan andere, die door sommigen zijn medegedeeld.

De Regering had gezegd bij noodzakelijkheid geen bezwaar te zien om voor deze zaak weder een deel der ingekochte schuld uit te geven; dat denkbeeld was bestreden, maar de ondoelmatigheid niet bewezen; evenmin had men het betoog geleverd van het verkeerde om, zoo dit gevorderd werd, meerdere lasten uit te schrijven, en dit zou kunnen geschieden, bijv. met den accijns van de suiker, zonder bezwaar voor de belastingschuldigen. Ging men over om nieuwe belastingen uit te schrijven, dan zouden ook zij getroffen worden, die van de spoorwegen geen nut zouden trekken: dit erkende hij, maar dit had ook plaats gehad met andere werken, en wilde men dit niet dan moest men geene werken van dien aard aanleggen. Dat het crediet van het land zonder voortdurende amortisatie zou verminderen kon hij niet toegeven, daar dat crediet niet uitsluitend van inkoop van schuld afhankelijk gesteld is. Hierbij wees hij op het voorbeeld van Engeland en den stand der schuldbrieven aldaar onder andere omstandigheden dan de onze. Berekeningen waren er gemaakt als of de Staat in eens met al de hier bedoelde millioenen belast werd, terwijl men in aanmerking moest nemen dat zij over een tijdperk van vijftig jaren verdeeld konden worden.

Het kapitaal zou, naar sommigen meenden, niet dan tegen hoogere rentegarantie te verkrijgen wezen; dit kon hij niet toegeven en de tijd, geloofde hij, zou leeren wie hierin gelijk had. Hierbij trad hij in verdere beschouwingen van finantielen aard ter verdediging van de bepalingen die op de geldelijke aangelegenheid betrekking hadden.

Ten slotte wees hij op de noodzakelijkheid dat men, wilde men de zaak tot stand brengen, veel van eigen gevoelens moest opofferen, en daarvoor een belangrijk offer veil hebben. Zoo men dat verlangde, dan moest men niet terugdeinzen voor de aanneming van dit wets-ontwerp. Onbevooroordeeld het ontwerp beschouwd, had dit veel aannemelijks; de belangen van den handel werden er zeer bij in acht genomen. In 1838 was een ontwerp betrekkelijk de droogmaking van het Haarlemmermeer behandeld; toen ook waren er donkere tafereelen voor de toekomst der finantien, in verband met die aangelegenheid opgehangen. De toen gedane voorzeggingen waren niet vervuld. Later waren groote plannen geopperd tot aanleg van groote werken, maar met eene rentegarantie had men alleen den Rhijnspoorweg kunnen daarstellen. Hij eindigde met den wensch dat in het welbegrepen belang des lands de wet mogt worden aangenomen.

De Minister van Oorlog verklaarde eenige woorden in het midden te willen brengen met betrekking tot de defensie, in zoo ver deze in de discussie ter sprake was gebragt. Venlo was gekozen als punt voor den rivierovergang; ware Roermond gekozen, dan zou de verdediging gevaar geloopen hebben. Bij een aanval van het zuiden, en in geval ondersteuning van bondgenooten uitbleef, zou Limburg moeijelijk te verdedigen zijn. Gelijke omstandigheid zou zich voordoen bij een deel van Noordbrabant. Grensgewesten verkeeren in andere landen in dezelfde moeijelijkheid. Op zulk eene mogelijkheid van oorlog mag geen stelsel van defensie gebouwd zijn. De Maaslinie kon in andere omstandigheden van groot nut wezen, en daarom was de keuze van een rivierovergang bij Venlo wenschelijk. Mogt later blijken dat Roermond ook voor zijne welvaart een dergelijken overgang noodig had, dan zou hij een daartoe strekkend voorstel niet ernstig bestrijden.

De in den loop der beraadslaging aangehaalde brochure van den »oud soldaat," die om strategische redenen de lijn van Meppel op Leeuwarden boven die van Meppel op Groningen stelde, behandelde hij in de tweede plaats. Tegen dat denkbeeld stelde hij over zijne meening dat de voorgedragen weg de voorkeur verdiende. Deed de vijand werkelijk een aanval op de lijn door Drenthe, weinig moeite zou het hem kosten ook tot die van Friesland door te dringen. De defensielijn van Groningen naar Delfzyl kon dan gewigt geven als flankstelling bij de noodige ondersteuning, wanneer een aanval van den IJssel te verwachten was. In dat geval zouden de bedoelde lijnen van eenig voordeel kunnen zijn voor de defensie, anders niet. Eene brochure van een anoniem schrijver onder den naam van »soldaat van middelbaren leeftijd" beval hij ter lezing bijzonder aan.

Spoorwegen zouden bij de defensie van nut kunnen zijn. Eene lijn tusschen 's Hertogenbosch en Utrecht zou hoogst nuttig wezen, indien het behoud daarvan verzekerd kon worden. Eveneens zou voor de kustverdediging eene lijn door Noordholland zeer aan te prijzen zijn, gelijk ook de Zeeuwsche lijn. Minder hechtte hij aan die wegen waarvan het bezit niet verzekerd was. In de nabijheid van spoorwegen te handelen in vijandelijken zin was gevaarlijk.

Alle naburige landen hadden hunne ijzerbanen: Nederland moest den stroom volgen; de noordoostelijke gewesten zouden er bij winnen. Daarvan overtuigd moest men afstappen van elke angstvallige berekening of deze

of gene weg digter bij den vijand lag; anders zou men van elke internationale verbinding door spoorwegen moeten afzien.

De heer van Swinderen beantwoordde den Minister van Binnenlandsche Zaken omtrent de tegenspraak die hij van dezen ondervonden had aangaande zijne berekeningen alsmede zijne beschouwingen over de waarde der adressen uit Harlingen ter ondersteuning van het spoorwegplan ingekomen. Hierna trad hij in eene wederlegging der beschouwingen, tegen hem voorgedragen omtrent zijne geuite gevoelens aangaande de meerdere wenschelijkheid van den aanleg van een weg door Friesland dan door Drenthe. Ten slotte trad hij nog in een onderzoek naar de juistheid van het door hem aangegeven denkbeeld, dat Noordbrabant, zoo zeer door het spoorwegplan bevoordeeld, tegenover Friesland te weinig in de grondbelasting opbragt, welke mindere opbrengst hij met deze wet en de kosten daarmede gemoeid in verband had gebragt.

Hij uitte den wensch dat bij afstemming der wet de provincien Noordbrabant en Limburg spoedig in het bezit gesteld mogten worden van spoorwegen door de aanneming eener nieuwe beter ingerigte wet.

De heer van Nispen van Pannerden beantwoordde op zijne beurt de bedenkingen tegen den inhoud zijner eerste rede in het midden gebragt. Het betrof zijne bewering, dat de concessionarissen de voorgestelde rigtingen niet verlangd hadden, hetgeen hij vernomen had het geval niet te wezen. Verder hield hij zijne meening vol ten opzigte van het door hem geopperde denkbeeld dat men hier met vermomde staatsspoorwegen te doen had, alsmede aangaande andere bepalingen in de concessien voorkomende, de mindere juistheid der overgelegde berekeningen van kosten van bruggenbouw, de naauwkeurigheid zijner becijferingen omtrent de uitgaven welke deze wet zou ten gevolge hebben, alsmede omtrent de verhooging van staatsuitgaven in de laatste jaren. Omtrent de door hem behandelde lijn van Zevenaar naar Rheine deed hij nader opmerken dat vroeger eene spoorweglijn langs den anderen kant van den IJssel, dan nu voorgesteld werd, was voorgestaan, tredende hij daarbij in eene mededeeling van onderscheidene bijzonderheden betreffende de nu ingetrokken concessie voor den aanleg van dien weg en het gebeurde nopens deze aangelegenheid. Over de intrekking dier concessie bleef hij zich beklagen.

Hierna zette hij nader zijne gevoelens uiteen over het niet naleven van art. 72 der Grondwet bij de behandeling van dit ontwerp, blijvende hij van oordeel dat over dit voorstel de Raad van State op nieuw had behooren te zijn gehoord. Over het nut hetwelk dit staatsligchaam steeds aanbrengt trad hij aan het slot zijner rede in eene uitvoerige ontwikkeling van denkbeelden.

De heer van Eysinga verdedigde zich tegen het door den Minister van Binnenlandsche Zaken hem gedane verwijt dat hij bij de beoordeeling van sommige ten voordeele dezer wet ingekomen adressen met twee maten zou gemeten hebben. Voor zoover hij meende had hij aan ieder adres regt doen wedervaren, en hij geloofde te mogen blijven beweren dat Harlingen als handelsplaats, bij de aanneming der wet, onhoudbaar zou zijn, vooral ook na hetgeen hij ter aanprijzing van den weg van Meppel naar Groningen door den Minister van Finantien had hooren aanvoeren. De billijkheid had medegebragt de lijn door Friesland te leggen, en daartoe had men kunnen besluiten indien het spoorwegplan voor het zuiden minder omvangrijk ware geweest.

De heer de Vos van Steenwijk sprak nader over het intrekken der concessie voor den aanleg van een weg van Zevenaar naar Rheine, hetwelk hij alsnog goedkeurde, zijnde hij steeds van oordeel geweest dat die concessie in der tijd bij vergissing verleend was.

De heer Cost Jordens dankte den Minister van Finantien voor de wijze waarop hij zijne bedenkingen beantwoord had. Die beantwoording had hem echter doen inzien dat de Minister hem omtrent de finantiele quaestie niet geheel had begrepen. Zijne geldelijke bezwaren waren niet zoo uitermate gewigtig als was opgegeven, maar deze in verband gebragt met de andere door hem bijgebragte bedenkingen moesten hem brengen tot de slotsom om de wet af te stemmen. Offers voor den aanleg van spoorwegen wilde hij wel brengen, maar niet op de voorgestelde wijze, waarbij niet met gematigdheid, noch ter bevordering van het algemeen belang werd te werk gegaan.

De heer Sassen beantwoordde den heer van Swinderen omtrent de verdeeling der grondbelasting, met betrekking tot de provincien Noordbrabant en Friesland; geloovende hij dat zijne berekeningen in verband met de ongelukken, die het eerste gewest door watersnood geleden had, als juist moesten beschouwd worden.

De heer van Andringa de Kempenaer trad in eene nadere vergelijking der beide wegen van Meppel naar Groningen en van Leeuwarden naar Meppel, om de wenschelijkheid te betoogen dat de voorrang aan den laatsten wierd gegeven. Hij herinnerde hierbij aan de omstandigheid dat de Minister van Binnenlandsche Zaken een ontwijkend antwoord had gegeven op de door hem gestelde vraag, wat voor het vervolg omtrent den aanleg van dien weg alsnog kon verwacht worden.

De heer Huydecoper van Maarsseveen deed uitkomen dat de Minister van Finantien niet voldoende de onmogelijkheid van den aanleg eener lijn door het midden des lands had bewezen. De lijn over Kuilenburg wilde hij niet verdedigen, maar betuigde te betreuren dat geene begrooting van kosten voor de daarstelling van een weg over Maarsbergen, welks onuitvoerbaarheid niet betoogd was, aan de Kamer was voorgelegd.

De heer Rijsterborgh herinnerde den Minister van Binnenlandsche Zaken hetgeen hij op gisteren ten opzigte der werken in de Oosterschelde had aangevoerd.

De heer Cremers beantwoordde den heer van Nispen omtrent de ware opvatting van die bepalingen der concessien, uit welke sommigen afleidden dat het hier om vermomde staatsspoorwegen te doen was. Verder deed hij uitkomen welke oorzaken zouden zamenwerken om de wet waarschijnlijk te doen vallen, en rigtte daarbij voornamelijk het woord tot de afgevaardigden van Friesland, die nog meer wenschten dan de wet aanbood, en in het gemis van de lijn van Meppel naar Leeuwarden, die hij in het belang van het personenvervoer niet zoo belangrijk als de andere achtte, eene reden zouden zien om de wet af te stemmen.

De Minister van Binnenlandschen Zaken beantwoordde daarop nog den heer Rijsterborgh omtrent de door hem geopperde bedenking, gevende hij de verzekering dat de Regering gaarne, zoo dit noodig mogt zijn, aan de door hem aangegeven bezwaren zou te gemoet komen.

De beraadslaging werd daarop gesloten, en het wets-ontwerp in stemming gebragt en daarbij verworpen met 20 tegen 17 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Rijckevorsel, van Goltstein van Oldenaller, Huydecoper van Maarsseveen, van Aylva van Pallandt, Bosch van Drakestein, van Swinderen, Rijsterborgh, van Andringa de Kempenaer, Taets van Amerongen, van der Oudermeulen, van Nispen van Pannerden, Borski, Cost Jordens, Hartsen, van Beeck Vollenhoven, Hartevelt, van Weel, van Wessem, van Eysinga en de Voorzitter.

Vóór hebben gestemd de heeren van Sasse van Ysselt, Beerenbroek, Fransen van de Putte, van der Lek de Clercq, Cremers, Blankenheym, 't Hooft van Benthuizen, van Heeckeren van Wassenaer, van Meeuwen, de Villers de Pité, Sassen, van Rhemen van Rhemenshuizen, Tonckens, de Vos van Steenwijk, Michiels van Kessenich, Loopuyt en van Rojjen.

De Vergadering is daarop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

In deze zitting heeft de Commissie voor de verzoekschriften eenige verslagen uitgebragt omtrent in hare handen gestelde adressen, met welker conclusien de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Februarij.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
8	Boven-Rhijn	*Keulen*,	+ 39.81	+ 3.96	8 ure	»	0.12
7	Waal	*Nijmegen*	+ 10.45	+ 4.23	8 »	»	0.24
7	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 10.40	+ 3.49	8 »	»	0.23
7	Geldersche IJssel	*Westervoort*,	+ 10.83	+ 3.46	8 »	»	0.24
6		*Maastricht*, (brug)	+ 44.15	+ 1.95	8 »	»	0.02
6	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 43.88	»	8 »	»	0.02
7		*Grave*,	+ 9.10	+ 4.25	8 »	»	0.12
7	Nieuwe-Maas	*Brielle* H. W.	+ 1.76	»	2 u. 45 m.	»	0.63
		L. W.	+ 0.28	»	12 u. 0 m.	»	0.28

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Pernau zijn aldaar gedurende het tweede halfjaar van 1859 *aangekomen:*

1 Nederlandsch schip in ballast van Schiedam;

5 Nederlandsche schepen (4 in ballast) uit vreemde havens, als: uit Kronstadt 2, uit Liverpool, St. Petersburg, Riga, respectivelijk 1;

3 vreemde schepen uit Nederland, als: uit Schiedam 2, uit Rotterdam 1.

Van daar zijn *vertrokken:*

6 Nederlandsche schepen naar de Maas, uitvoerende 8012 tschetw. granen;

6 vreemde schepen naar de Maas.

Te Arensburg zijn *aangekomen:*

3 Nederlandsche schepen (2 in ballast) uit Nederland, als: uit Groningen 1, uit Schiedam 2;

6 Nederlandsche schepen (3 in ballast) uit vreemde havens, als: uit Liverpool 3, uit St. Petersburg 3.

Van daar zijn *vertrokken:*

9 Nederlandsche schepen naar de Maas, uitvoerende 10,457½ tschetw. granen;

3 vreemde schepen naar de Maas.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Calcutta zijn gedurende het laatste halfjaar van 1858 en het eerste van 1859 geene Nederlandsche schepen aldaar aangekomen of van daar vertrokken.

Twee vreemde schepen zijn van Calcutta met lading naar Batavia vertrokken.

Volgens opgave van Zr. Ms. consul te Memel waren aldaar gedurende het tweede halfjaar van 1859 *aangekomen:*

6 Nederlandsche schepen (1 in ballast) uit Nederland, als: 5 van Harlingen en 1 van Amsterdam;

15 Nederlandsche schepen (8 in ballast of ledig) uit vreemde havens, als: 1 van Calais, 2 van Bremen, 3 van Koningsberg, 3 van Hamburg, 2 van Londen, 1 van Grangemouth, 2 van St. Petersburg, 1 van Wismar;

1 vreemd schip (in ballast) van Amsterdam.

Van daar zijn *vertrokken:*

11 Nederlandsche schepen (met lading) naar Nederland, als: 7 naar Harlingen, 3 naar Schiedam, 1 naar Groningen;

10 Nederlandsche schepen (met lading) naar vreemde havens, als: 1 naar Brussel, 5 naar Bremen, 1 naar Westhartlepool, 1 naar de Weser, 1 naar Leith, 1 naar Londen;

5 vreemde schepen (met lading) naar Nederland, als: 2 naar Schiedam, 2 naar Rotterdam, 1 naar Amsterdam.

De laatste oogst heeft, wat granen en zaden betreft, een aanzienlijk overschot geleverd, zoodat er veel daarvan alhier ter exportatie komen zal; ook verwacht men dat de prijzen bij aankomst van de nieuwe toevoeren iets zullen dalen. Die prijzen zijn (25 Januarij), per last, voor rogge f 175 à 184, tarwe f 291 à 330, gerst f 140 à 150, haver ca. f 100, witte erwten f 218, gele dito f 252, lijnzaad f 238 à 255.

Het laatste gewas van vlas is niet bijzonder uitgevallen, en goede qualiteit hoog in prijs.

Ten gevolge van de vele aanvragen zijn de nieuwe Poolsche houtwaren hoog in prijs, voornamelijk het stafhout. Voor pijpstaven zijn door de Engelschen prijzen besteed, gelijk men ze in vroeger jaren niet gekend heeft. Zij komen te staan: de 1ste soort op omtrent f 120 en de 2de soort op omtrent f 96 pr. 60 st. Greenen balken en deelen staan omstreeks op gelijke hoogte als verleden jaar.

Drukfeil. — In het vorig nommer der *Staats-courant* is het bij Koninklijk besluit van 4 Februarij jl. aan *H. G. Saffree*, gewezen hoofdonderwijzeres aan de dag- en kostschool voor meisjes te Delfshaven verleende pensioen opgegeven als bedragende f 101 's jaars. Men leze daarvoor f 201.

Met het vorige nommer der *Staats-courant* is verzonden: vel 42—45 van het Bijblad I.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine, van voornemen zijnde, op den 20sten Februarij 1860, onder zijne nadere goedkeuring te doen aanbesteden de levering van:

17,000 Ned. ponden Witte Zeep.

Brengt ter kennis van de belanghebbenden: dat de biljetten van inschrijving, op gezegeld papier geschreven, en door de gegadigden zelven onderteekend, uiterlijk op den 20sten dezer maand, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij, aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, behooren bezorgd te zijn, onder bijvoeging tevens van monsters en opgave der prijzen (in schrijfletters), voor welke men geneigd is, overeenkomstig die monsters en de verder bij het bestek van aanbesteding voorgeschreven voorwaarden, de levering, per 100 Ned. ponden, aan te nemen;

dat, ten einde de inschrijvers bekend te maken met de soort van zeep, ten deze verlangd, als maximum bepaald wordt de prijs van f 37 à f 39 per 100 Ned. ponden;

dat de inschrijvingsbiljetten moeten bevatten duidelijke opgaven van de namen, voornamen en woonplaatsen van de inschrijvers en van hunne borgen; zullende zoodanige biljetten, welke niet aan de hiervoren gemelde vereischten voldoen, of waarin bij-condities verzat, of doorhalingen of schriftdelgingen gedaan zijn, van de mededinging uitgesloten worden;

dat het bestek dezer aanbesteding, dagelijks (Zondagen uitgezonderd) van 10 ure des vóór- tot 2 ure des namiddags, ter lezing ligt ter Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, aan de bureaux van de Directien der Marine te Amsterdam en te Vlissingen, alsmede ter Griffien van de heeren Commissarissen des Konings in de provincien Gelderland en Noordbrabant en het Hertogdom Limburg; en eindelijk dat het monsterkistje, met ijzeren hoekbanden, waarin de zeep moet geleverd worden, ter bezigtiging voorhanden is aan het Magazijn van Levensmiddelen voor de Marine te Amsterdam.

's Gravenhage, den 3den Februarij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, als:

1°. Indische Oceaan. (*Zuidkust van Ceylon.*)

Tijdelijk licht te Colombo.

Blijkens bekendmaking van het *Koloniaal gouvernement op Ceylon* zoude de lichttoren te *Colombo* van den 1sten Februarij tot den 1sten April 1860 herstellingen ondergaan, en gedurende dien tijd een *tijdelijk licht* op den *Clocktoren* ontstoken worden.

Zeevarenden worden gewaarschuwd, op dit *tijdelijk licht* niet te veel te vertrouwen, en bij het naderen van *Colombo* bij nacht het dieplood steeds te gebruiken.

Wanneer men tusschen de 30 en 40 vademen diepte peilt, bevindt men zich 15 of 18 mijlen van het land, en doet beter het vóór den dag niet meer te naderen.

2°. Noord-Atlantische Oceaan. (*Baai van Fundy.*)

Stilstaand licht te Burnt Coat Head.

Blijkens bekendmaking van de *Board of Works* te *Halifax* (*Nieuw-Schotland*) zoude den 20sten October 1859 een licht ontstoken worden op den nieuwen lichttoren te *Burnt Coat Head*, op den zuidelijken oever van *Basin of Mines* op het hoofd der baai van *Fundy*.

Het licht is *stilstaand*, van natuurlijke kleur, 75 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven, en bij helder weder op een afstand 13 Engelsche mijlen zigtbaar.

De lichttoren is vierkant, verbonden aan het grootste gebouw en beide zijn *wit* geschilderd.

Men peilt van den toren:

kaap *Blow me down*, W. t. N. $^3/_4$ N., afstand $26^1/_2$ mijlen;
de *Brickkiln ledges*, N. W. $^1/_2$ W. W/Z. Westelijk, $7^1/_2$ mijlen;
en *Economy-punt* N. W. $^3/_4$ N., 4 mijlen.

Bakenlichten te Marshall Cove en Margaretville.

Blijkens dezelfde bekendmaking, zouden den 27sten October 1859 bakenlichten ontstoken worden op de onlangs opgerigte gebouwen te *Marshall Cove* en *Margeretville* op den oostelijken oever der baai van *Fundy*.

Het baken te *Marshall Cove* vertoont op een afstand van 5 Engelsche mijlen een *stilstaand licht* van natuurlijke kleur, en bij meerdere nadering een *groen licht*.

Te *Margaretville* vertoont het baken, op een afstand van 5 mijlen, een stilstaand licht van *natuurlijke kleur* en digter bij een *rood licht*.

De gebouwen zijn vierkant en *wit* geschilderd.

Marshall Cove (vroeger *Port Williams* genaamd) ligt omstreeks 27 mijlen, en *Margaretville* nagenoeg 37 mijlen beoosten den *Digby lichttoren*.

De peilingen zijn genomen op het miswijzend kompas.

De afwijking in 1859 is:

20° *West* te *Burnt Coat Head*;
18° *West* te *Marshall Cove*; en
19° *West* te *Margaretville*.

3°. West-Indien. (*Bahama-eilanden.*)

Blijkens bekendmaking van het *Hydrographic Office*, *Admiralty*, te *Londen*, is het steenen, 62 voeten hooge baken, dat omstreeks het einde van het jaar 1858 op de *Noordwest Cay* van het *Hogsty rif* was opgerigt, door eenen orkaan weggeslagen tot eene hoogte van 6 voet boven den grond.

Bevelen zijn gegeven tot onmiddellijke vernieuwing van het baken.

De *Noordwest Cay* ligt:

op 21° 42′ 0″ *Noorder breedte*; en
» 73° 51′ 0″ *lengte West van Greenwich*.

en is in peiling van het Westelijk einde van *Groot-Inagua-eiland*, N. t. W. $^1/_4$ W., afstand 41 Engelsche mijlen, en van het Westelijk einde van *Castle Eiland* Z. O. $^1/_2$ O., afstand 37 mijlen.

De peilingen zijn genomen op het *miswijzend kompas*.

Afwijking in 1859 $3^1/_4$° Oost.

's Gravenhage, den 23sten Januarij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen der *Russische regering*, als:

1°. Nieuwe lichttoren op het N.-W.-rif van Logscheer (Rusland).

In de plaats van den ouden houten lichttoren is een nieuwe lichttoren opgerigt op het *N.-O.-rif van Logscheer*, gelegen aan den ingang van den *Alandschaf* uit de *Oostzee* komende, op $10^3/_4$ Engelsche Zeemijlen ten Z. 46° W. der Zuidelijke punt van *Aland* en op $16^1/_4$ Engelsche Zeemijlen ten N. 70° van den lichttoren van *Söderarm* in *Zweden*.

De nieuwe lichttoren is tot eene hoogte van 18 Engelsche voeten van gehouwen graniet en tot 58 voet hoogte van ongepleisterden metselsteen gebouwd. Hij staat:

op 59° 50′ 50″ *N. Breedte*, en
» 19° 55′ 50″ *Lengte Oost van Greenwich*,

en op denzelve is eene geel geschilderde lantaren geplaatst van 18 voet hoogte.

De lichttoestel is *catoptriek* en bestaat uit *tien* (10) verzilverde parabolische reflectors, vertoonende een vast *wit licht*.

Het licht is 100 voeten boven den waterspiegel verheven, verlicht, bij helder weder, den horizon van N. 40° 37′ O. door het N. W. en Z. tot 32° 30′ b/O het Zuiden, regtwijzend kompas, en is zigtbaar op ruim 10 mijlen. Het is den 30sten September ll. voor het eerst ontstoken en zoude daarna branden op dezelfde tijden als de overige lichten des rijks.

2°. Lichttoren te Cronschlot (Rusland).

Ten einde den Westelijken of laagsten lichttoren op de *Nicolaas-batterij te Cronschlot* te onderscheiden van de overige gebouwen van *Cronschlot*, is eene breede *witte streep* geschilderd op den buitensten westelijken muur van *Cronschlot*, van boven tot aan den waterspiegel. Deze streep, die 18 Engelsche voeten lang en 6 voeten breed is, geeft de lijn aan, waarin de bovengezegde lichttoren en de Oostelijke of hoogste lichttoren in één zijn.

Bovendien is ook de *west zijde* van meergenoemden laagsten toren *wit* geschilderd.

's Gravenhage, den 13den Januarij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Minister van Oorlog zal op Maandag den 13den Februarij 1860, aan den minst inschrijvende in het openbaar aanbesteden de leverantie aan 's Rijks magazijn van geneesmiddelen van tachtig Nederlandsche ponden Sulphas chinicus basicus, ter dienste van Nederlandsch Indie, volgens monster en voorwaarden in genoemd magazijn te 's Gravenhage voorhanden.

De inschrijving moet geschieden bij besloten, op gezegeld papier geschreven biljetten, de opgaaf bevattende van den prijs, in cijfers en letters voluit gesteld, bij guldens of cents, waarvoor de gegadigden aanbieden den Sulphas chinicus basicus per Nederlandsch pond te leveren.

Aan den voet der biljetten zullen moeten worden vermeld de naam, voornamen, woonplaats en het beroep van den inschrijver en van ieder zijner borgen.

De biljetten, die ten opschrift moeten hebben:

» Aan het Ministerie van Oorlog (*leverantie van Sulphas chinicus basicus*)",

zullen, door den inschrijver en zijne borgen eigenhandig onderteekend, en uiterlijk des middags ten 12 ure van den dag der aanbesteding, bij genoemd Ministerie ingekomen moeten zijn.

Wanneer twee of meer gegadigden tegen gelijken prijs mogten hebben ingeschreven, zal het lot beslissen, aan wien de leverantie zal worden gegund.

Alle biljetten, welke niet in den verlangden vorm ingerigt of op ongezegeld papier geschreven zijn, zoomede die, welke eenige bijzondere condities bevatten, niet in het bestek van aanneming voorkomende, zullen buiten aanmerking worden gehouden.

De gegadigde, aan wien de leverantie wordt gegund (en die gehouden is tot aan de finale toewijzing zijne inschrijving gestand te doen), zal, binnen veertien dagen na de kennisgeving deswege, aan den Minister van Oorlog moeten inzenden geregistreerde, door de betrokken gemeentebesturen af te geven certificaten nopens de gegoedheid zoo van hem aannemer als van ieder zijner borgen tot het behoorlijk volbrengen der aanneming; zullende, bij gebreke van dien, over de leverantie op nieuw worden beschikt.

's Hage, den 13den Januarij 1860.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 21sten Februarij des jaars 1860, des voormiddags ten $10^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden aanbesteed:

het onderhoud van het Paleis van Justitie te 's Hertogenbosch, ingaande met den dag der goedkeuring van de aanbesteding en eindigende met ultimo December 1862.

De Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 16 van het bestek.

Het Bestek der bovengemelde aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 3den dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh en bij den Ingenieur van den Waterstaat J. de Kruyff, benevens bij den opziger J. B. Bakker, allen te 's Hertogenbosch.

De Commissaris des Konings in Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

KENNISGEVING.

Het Gemeentebestuur van Neuzen brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de overeenkomstig art. 11 der wet van den 21sten December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) vervaardigde Staat betrekkelijk de

verboden kringen van de vesting Neuzen, ter voldoening aan het 1ste lid van art. 17 dier wet, ten Raadhuize is nedergelegd, en dat de afkondiging, bedoeld in het 2de lid van het vermelde artikel, op den 4den Februarij 1860 heeft plaats gehad.

Neuzen, den 4den Februarij 1860.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
J. P. Dronkers, *Burgemeester*.
J. Dieleman, *Secretaris*.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

Veiling te Amsterdam, *op Dingsdag* 13 *Maart* 1860, *van*:

33702	kr. en kan.	Java-suiker,	liggende aldaar;		
13993	zakken	dito	»	te	Rotterdam;
27	»	dito	»	»	idem.
4172	kr. en kan.	dito	»	»	Dordrecht;
126	»	dito	»	»	Schiedam;
1606	»	dito	»	»	Middelburg.

Amsterdam, 8 Februarij 1860.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Op den zevenden Februarij 1800 zestig, ten verzoeke van *Gerritje Knin*, zonder beroep, wonende in den Oppert, wijk 6, nommer 157, te Rotterdam, Huisvrouw van *Pieter Vermeulen*, ten deze domicilie kiezende ten kantore van den haar toegevoegden Procureur *Willem Simon Burger* Junior, aan het Haringvliet, wijk 12, nommer 47, aldaar, die voor haar is occuperende,

Heb ik ondergeteekende *Johan Conraad Lach*, eerste Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Rotterdam, aldaar wonende in wijk 2, nommer 371, krachtens verlof van genoemde Regtbank, van den negenden November 1800 negen en vijftig, gratis geregistreerd den twee en twintigsten December daaraanvolgende, ten kantore van den Heer Ontvanger *van Berkel* alhier, mijn Exploit doende bij aanplakking aan de voorname deur der Vergaderplaats der gezegde Regtbank, alsmede aan het Huis der Gemeente alhier, bij overgifte van een afschrift aan den Heer Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij dezelfde Regtbank, die het oorspronkelijke met *gezien* heeft geteekend, en bij plaatsing van afschriften in de *Nederlandsche Staats-courant* en in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*,

voor de *tweede maal* Gedagvaard:

voornoemden *Pieter Vermeulen*, van beroep zeevarende, om, na verloop van drie maanden, en alzoo op Maandag den een en twintigsten Mei achttien honderd zestig, des voormiddags ten elf ure precies, te verschijnen ter Teregtzitting van de Arrondissements-regtbank, gehouden wordende in het Paleis van Justitie aan het Haagsche Veer, te Rotterdam; — ten einde:

aangezien de Gedaagde als Matroos was behoorende tot de Equipage van het in den nacht van den derden of vierden Januarij 1800 vier en vijftig op het Goodswindsand totaal verongelukte Kofschip *de Vrouw Neeltje*, gevoerd door Kapitein *de Goede*;

aangezien er geen twijfel kan bestaan, of dit schip is met man en muis vergaan;

aangezien dan ook sedert voornoemden nacht niets meer van den Gedaagde is gehoord en reeds meer dan drie jaren zijn verloopen na het vergaan van het schip, tot welke bemanning hij behoorde;

aangezien de Eischeresse zich op grond van die feiten tot voornoemde Regtbank heeft gewend, met het eerbiedig verzoek dat het haar moge behagen, de Eischeresse verlof te verleenen om den Gedaagde bij drie op een volgende Dagvaardingen, te plaatsen in zoodanige dagbladen als de Regtbank zoude aanwijzen, voor haar op te roepen op de wijze in Art. 523 Wetboek (Burgerlijk) omschreven, opdat zij daarna vergunning bekome tot het aangaan van een ander huwelijk,

hetzij in persoon, hetzij door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te doen blijken, bij gebreke waarvan door de Eischeresse zal worden geconcludeerd dat haar van de niet-verschijning van den Gedaagde zal worden verleend Acte en tevens verlof tot het doen van eene derde Dagvaarding als bij deze voorgeschreven, met veroordeeling van den Gedaagde.

De kosten van dit Exploit zijn een gulden zestig cents.

[Kosteloos.] J. C. Lach, *Deurwaarder*.

*** Op heden, den zevenden Februarij 1800 zestig, ten verzoeke van *Catharina Borsboom*, zonder beroep, wonende te Vlaardingen, aan wie bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Rotterdam, in dato 20 October 1858, op de Expeditie gratis geregistreerd, vergunning is verleend tot het doen der navolgende openbare Oproeping, alsmede om daartoe kosteloos te mogen procederen, domicilie kiezende ten Kantore van den Procureur Mr. *H. J. J. van Couvent ten Oever*, in den Oppert, wijk 6, n°. 5, te Rotterdam, welke als zoodanig voor haar in Regten zal ageren,

Heb ik ondergeteekende *Jan Hendrik Braakman*, Deurwaarder bij het Kantongeregt numero twee, te Rotterdam, aldaar wonende aan de Coolsingel, wijk 15, n°. 314, mijn Exploit doende bij aanplakking aan de voorname Deur der Vergaderplaats van genoemde Regtbank te Rotterdam, voorts door plaatsing in de *Staats-courant* en in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, en eindelijk bij overgifte van kopij aan den Heer Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij meergenoemde Regtbank, in het Parquet en aldaar sprekende met den Edel Achtbaren Heer Mr. *J. H. W. Swellengrebel*, Officier van Justitie, die het origineel dezes met *gezien* heeft geteekend,

voor de *derde maal* Gedagvaard:

Leendert van Luik, laatstelijk Stuurmansmaat aan boord van het hoekerschip *de Willem Beukelszoon*, gewoond hebbende te Vlaardingen,

Om op een termijn van drie maanden, en dus op Maandag den veertienden Mei 1800 zestig, des voormiddags ten elf ure, te verschijnen of iemand voor hem te doen opkomen ter Teregtzitting van de Regtbank voornoemd, in het Geregtsgebouw aan het Haagsche Veer te Rotterdam; — ten einde:

aangezien de Eischeresse op den tienden Junij 1800 zes en dertig te Vlaardingen is gehuwd met den Gedaagde, met wien zij tot aan het hierna te melden ongeval gemeenschappelijke woonplaats heeft gehad te Vlaardingen;

aangezien de Gedaagde als Stuurmansmaat behoord heeft tot de equipage van het op den negentienden December 1800 acht en dertig van Vlaardingen vertrokken hoekerschip *de Willem Beukelszoon*;

aangezien het van algemeene bekendheid is dat gezegd hoekerschip met zijne geheele bemanning is omgekomen bij gelegenheid dat meerdere schepen, te Vlaardingen uitgerust, in de maanden Januarij en Februarij 1800 negen dertig in de Noordzee zijn vergaan;

aangezien het derhalve buiten twijfel zeker is dat de Gedaagde bij die gelegenheid en dus bijna twintig jaren geleden zijn dood in de golven heeft gevonden, zijnde althans, na het vergaan van meergenoemd hoekerschip, geene tijding van zijn leven of dood ingekomen;

aangezien de Eischeresse thans verlangt te procederen tot de verklaring van het Vermoedelijk Overlijden van den Gedaagde, en een ander huwelijk aan te gaan,

Om alsnog van zijn aanwezen te doen blijken, zullende bij gebreke van dien namens de Eischeresse worden geconcludeerd, zoo als zij overeenkomstig de wet zal vermeenen te behooren.

De kosten zijn gratis.

[Kosteloos.] Braakman.

*** Op den zevenden Februarij 1800 zestig, ten verzoeke van *Hendrica Funt*, Strijkster, wonende aan den Binnenweg te Rotterdam, huisvrouw van *Daniel Groenhoff*, ten deze domicilie kiezende ten Kantore van den haar toegevoegden Procureur mr. *Gerardus Combertus Burger*, aan het Haringvliet, Wijk 12, nommer 47, te Rotterdam, die voor haar is occuperende,

Heb ik Ondergeteekende *Johan Coenraad Lach*, Eerste Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Rotterdam, wonende aldaar in wijk 2, nommer 371, krachtens Vonnis van gemelde Regtbank, van den negenden November 1800 negen en vijftig, gratis geregistreerd den twee en twintigsten December daaraanvolgende ten Kantore van den heer Ontvanger *van Berkel*, mijn Exploit doende bij Aanplakking aan de Hoofddeur van de Gehoorzaal der voornoemde Regtbank, alsmede aan het Gemeentehuis alhier, bij overgifte van een Afschrift aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij deze Regtbank, die het oorspronkelijke met *gezien* heeft geteekend, en bij plaatsing van Afschriften in de *Nederlandsche Staats-courant* en in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*,

Voor de *derde maal* Gedagvaard:

voornoemden *Daniel Groenhoff*, om na verloop van drie maanden, en alzoo op Maandag den een en twintigsten Mei 1800 zestig, des voormiddags ten elf ure precies, te verschijnen ter teregtzitting van de Arrondissements-regtbank te Rotterdam, gehouden wordende in het Paleis van Justitie aan het Haagsche Veer, aldaar; — ten einde:

aangezien de Gedaagde als Tweede Stuurman op den achttienden Junij 1800 zeven en veertig te Amsterdam ter koopvaardij is aangemonsterd op het Nederlandsch Barkschip *Bonjol*, kapitein *E. A. Mulder*, bestemd naar Batavia;

aangezien hij met gemeld schip is vertrokken zonder volmagt tot het waarnemen zijner zaken gegeven of orde op het beheer daarvan gesteld te hebben, en den zestienden October 1800 zeven en veertig te Batavia is aangekomen, van waar hij volgens ontvangen berigten den een en twintigsten November van datzelfde jaar is vertrokken en sedert dien tijd van hem niets is gehoord;

aangezien alzoo meer dan vijf jaren zijn verloopen na de laatste tijding waaruit bleek dat hij nog in leven was, zonder dat bewijs is ingekomen van zijn aanwezen of overlijden;

aangezien de Eischeresse zich tot voornoemde Regtbank heeft gewend met het eerbiedig verzoek, dat het haar moge behagen te verklaren, dat er Regtsvermoeden van het Overlijden van den Gedaagde bestaat sedert den een en twintigsten November 1800 zeven en veertig, en haar tevens te vergunnen een ander huwelijk aan te gaan,

Hetzij in persoon, hetzij door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te doen blijken, bij gebreke waarvan door de Eischeresse zal worden geconcludeerd, dat haar ook van de niet-verschijning van den Gedaagde op deze derde en laatste Dagvaarding zal worden verleend acte, en tevens verklaard dat er Regtsvermoeden van het Overlijden van den Gedaagde bestaat sedert den een en twintigsten November 1800 zeven en veertig, met vergunning aan de Eischeresse om een ander huwelijk aan te gaan en met veroordeeling van den Gedaagde in de kosten.

De kosten van dit Exploit zijn een gulden zestig cents, in debet.

J. C. Lach, *Deurwaarder*.

[Kosteloos.]

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Woensdag 8 Februarij 1860.

Amsterdam.

	pCt			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	64 9/16	64 5/8	—
Dito dito	3	75 5/8	75 7/8	—
Dito dito	4	98 1/8	—	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	125 1/2	125 3/4	—
Belgie. Bij *Roth. schild*	2 1/2	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en C°*. 1798 en 1816	5	104 1/4	104 3/8	—
Dito 1828–1829	5	102	102 1/4	—
Dito 1840	4	79 1/2	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854	5	89 1/2	89 5/8	—
Dito 1855	5	99 1/2	99 5/8	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans	1 3/4	33 1/16	33 1/4	—
Amortisable		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	42 15/16	43 1/4	43
Portug. Te Lond.	3	43 5/8		—
Oostenr. Metall. 1816–1852	5	46 7/8	47 3/8	47 1/8
Dito Zilv. Nation.	5	53 1/4	54 1/8	53 15/16
Dito Zilver 1849–1854	5	68 1/4	68 7/8	68 3/8
Dito 1847–1852	2 1/2	26	26 1/8	—
Mexico. Londen	3	—	—	—
Grenada id.	2 3/4	—	—	—
Venezuela id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	94 1/8
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	33 3/8
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek	5	pCt.	48 3/4
Nat. Metalliek	5	»	56
Binnenl. Spanje	3	»	43 7/8
Spanje	1 3/4	»	33
Credit Prost.			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	67.60
Fr. Créd. Mob.			735
Binnenl. Spanje	3	»	43 3/8
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek	5	pCt.	67.30
Idem Nationaal			76.80
Wissel Londen			134.50

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.